

Sygn. akt II USK 23/21

POSTANOWIENIE

Dnia 13 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z wniosku J. R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
o zasiłek macierzyński,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 13 stycznia 2021 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w G.
z dnia 13 września 2019 r., sygn. akt VII Ua (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 13 września 2019 r., oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Rejonowego w G. z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie o zasiłek macierzyński ubezpieczonej J. R.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. przepisu art.40 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, przez jego niezastosowanie oraz przepisu art.43 tejże ustawy, przez jego zastosowanie i przyjęcie w wyniku tego, że podstawa wymiaru zasiłku macierzyńskiego odwołującej się, której pracodawca wcześniej obniżył wymiar czasu pracy, powinna być obliczona od kwoty poprzedniego wynagrodzenia, co Zakład kwestionuje,

stojąc na stanowisku, że zasiłek ten powinien być obliczony od zmienionego wynagrodzenia.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując, że „w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne”, dotyczące „rozstrzygnięcia o wzajemnej relacji między przepisami art. 40 i art. 43 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

W tym kontekście wypada podkreślić, że podstawowym celem instytucji przedsądu jest ustalenie, czy w skardze kasacyjnej podniesiono okoliczności, których rozważenie przez Sąd Najwyższy będzie wkładem w rozwój prawa i zapewnienie jednolitości jego sądowej wykładni. Tylko wtedy wykazany zostaje publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147 oraz z dnia 9 listopada 2005 r., V CSK 70/05). Wymaganie dotyczące przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ma umożliwić stronie wnoszącej skargę kasacyjną przekonanie Sądu Najwyższego o istnieniu przesłanek, na których opiera się wstępne badanie skargi pod kątem przyjęcia jej (dopuszczenia jej) do rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2006 r., II CSK 65/06). Dla spełnienia obowiązku określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest przedstawienie

argumentacji przekonującej o potrzebie przyjęcia skargi do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., godzi się zauważyć, że powołując się na nią skarżący powinien przedstawić wyraźne wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie – wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Z przedstawionego przez wnoszącego skargę istotnego zagadnienia prawnego musi bowiem wynikać, jaki jest konkretny problem prawny, na czym polegają istotne wątpliwości (na przykład interpretacyjne). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147 i z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883). Zagadnienie prawne musi mieć przy tym związek z rozpoznawaną sprawą, a jego rozwiązanie być niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Skarżący wniósł o „rozstrzygnięcie o wzajemnej relacji między przepisami art.40 i art.43 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa”, podnosząc, że „wyroki Sądu Najwyższego odnoszące się do rozpatrywanej kwestii zapadły na tle innych stanów faktycznych”. Zarazem jednak nie przeprowadził żadnego wyводу prawnego, z którego wynikałoby, że interpretacja przedmiotowych przepisów dokonana we wskazanych wyrokach wymaga modyfikacji w okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy. Tymczasem dostrzec należy, że uwagi Sądu Najwyższego zawarte w uzasadnieniu wyroku z dnia 20 stycznia 2016 r., II UK 206/15, mają walor ogólny i abstrahują od okoliczności rozstrzyganej wówczas sprawy. Sąd zauważył bowiem, że art. 40 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa zawiera normę stosowaną przy obliczaniu podstawy wymiaru

zasiłku, natomiast art. 43 tej ustawy wskazuje sytuacje, w których podstawy wymiaru świadczenia nie oblicza się. Przepisy te nie mają więc wspólnych zakresów i nie zachodzi między nimi stosunek normy szczegółowej do ogólnej. Artykuł 40 rzeczywiście jest przepisem szczególnym, lecz tylko wobec art. 36 i art. 37 ustawy. Uwzględniając, że zasiłek chorobowy powinien wyrównywać stratę ponoszoną przez ubezpieczonego z powodu wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego, przyjęto zasadę, że podstawa wymiaru zasiłku odpowiada wysokości wynagrodzenia rzeczywiście wypłaconego w okresie wskazanym art. 36. Wyjątkowo przyjmuje się wynagrodzenie hipotetyczne (art. 37 ustawy) oraz wynagrodzenie zwiększone lub zmniejszone wskutek zmiany wymiaru czasu pracy w miesiącu, w którym powstało ryzyko (art. 40 ustawy). W takim wypadku zmiana wymiaru czasu pracy ubezpieczonego będącego pracownikiem ma bezpośredni wpływ na sposób ustalenia podstawy wymiaru zasiłku. W konsekwencji we wszystkich innych sytuacjach znajdzie zastosowanie art. 43, co oznacza, że zmiana wymiaru zatrudnienia dokonana w trakcie nieprzerwanej niezdolności do pracy nie ma wpływu na wysokość podstawy wymiaru zasiłku macierzyńskiego, ponieważ nadal obowiązuje podstawa ustalona dla nabytego uprzednio zasiłku chorobowego.

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało postanowić jak w sentencji.